

Undervisningsbeskrivelse

Samfundsfag B, 2q 2024-2025

Forløb 1 Kriminalitet, retssystem og straf

Centrale begreber, teorier og perspektiver

- Udvikling i kriminalitet i Danmark
- Forskel i kriminalitet blandt mænd og kvinder
- SNAP-modellen
- Merton – motivationsteori
- Sutherland – kulturteori
- Hirschi – kontrolteori
- Maffesoli – neostammer
- Det danske retssystem
- Formål med straf
- Retsfølelse
- Nyttig vs. retfærdig straf
- Alternativer til straf
- Politiske partiers holdning til straf

Kernestof

- Hvad er samfundsvidenskab? i: V. A. Petersen m.fl., Metodebogen, 2018, 13-17
- Bjørnstrup m.fl. Fra drengestreger til bandekrig, Columbus, 2017, 15-20, 27-43, 77-110
- R. Bundsgaard & O. Skov, Hooligan, 2. udgave, 2013, Columbus, 39-43
- Video: Straffens formål <https://vimeo.com/141041407>
- Video: Straffens udfordringer og alternativer <https://vimeo.com/141037229>

Supplerende stof

- Artikel: Hvorfor er mænd mere kriminelle end kvinder? <https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvorfor-er-maend-mere-kriminelle-end-kvinder/>
- Statistik: Omfanget af kriminalitet i Danmark, Danmarks statistik
- Video: Koldt og kynisk – Sådan rekrutterer banderne ensomme drenge <https://www.tv2kosmopol.dk/kobenhavn/koldt-og-kynisk-sadan-rekrutterer-banderne-ensomme-drenge>
- Video: Dommer for en dag
- Video: Nedim Yasars sidste tur i bandeland
- Artikel: Afgående juraprofessor: Drop straffeloven – og tillad hash <https://videnskab.dk/kultur-samfund/afgaende-juraprofessor-drop-straffeloven-og-tillad-hash>
- Artikel: Ansari, Haidar (2022). "Forsidehenviisning: Jeg er ikke et resultat af samfundets svigt, men af min egen uformåenhed", Politikken, 20. august 2022, Sektion 2, Side 1
- Artikel: Nye tal: Indvandrere og efterkommere fylder i statistikken <https://www.dr.dk/nyheder/indland/nye-tal-indvandrere-og-efterkommere-fylder-i-statistikken>
- Statistik: Tilbagefald til kriminalitet 2017-2019, Danmarks Statistik
- Statistik: Valg af partner vigtig for social arv i kriminalitet, Rockwoolfonden

- Artikel: Goos, Sebastian (2019). "Vold, voldtægt og pædofili straffes hårdere end hidtil i Danmark", TV 2 Nyhederne online, 23. januar 2019.
- Artikel: Svaneborg, Rasmus G. (2017). "Frygten for kriminalitet stiger, selv om voldsniveauet er historisk lavt" (uddrag). Information, Sektion 1, 28. december 2017.
- Artikel: Vi kommer ikke organiseret kriminalitet til livs, før vi kan rumme alle vores medborgere https://www.information.dk/debat/2021/08/kommer-organiseret-kriminalitet-livs-foer-kan-rumme-vores-medborgere?lst_tag

Forløb 2 Det stressede samfund

Centrale begreber, teorier og perspektiver

- Socialisering, normer, sanktioner og social kontrol
- Giddens – det senmoderne samfund
- Rosa – Accelerationssamfundet/højhastighedssamfundet (fremmedgørelse og resonans)
- Sherry Turkle – Sociale medier og stress (netværksindividet, zapperkultur, 'alene sammen')
- Sociale medier og unges trivsel
- Hochschild – Tidsfælden (balance mellem arbejds- og privatliv)
- Perfekthedskultur
- Stress – et individuelt livsstilsproblem eller statens anliggende?

Kernestof

- Victor Bjørnstrup m.fl., *Identitet og senmodernitet – Med stress som case*, Systime, ibog, kapitel 1, 3.1, 4
- O. Skov m.fl., *Samf på B*, 2 udg., Columbus, 2018, side 18-24, 42-51
- P. Brøndum, *Luk Samfundet op!*, 3. udg., 2018, side 67-74, 81-88
- J. B. Wikman, *Den samfundsvidenskabelige undersøgelse i SamfNU*, 2009, 347-353

Supplerende stof

- Artikel: Vi længes efter, at noget rører ved os - efter resonans <https://www.folkekirken.dk/aktuelt/nyheder/vi-laenges-efter-at-noget-roerer-ved-os-efter-resonans>
- Artikel: Realitystjerne livestreamer sit liv døgnet rundt – Ekstremt usundt, siger psykolog <https://echo.tv2.dk/2023-10-18-realitystjerne-livestreamer-sit-liv-dognet-rundt-ekstremt-usundt-siger-psykolog>
- Artikel: Unge får stress, fordi de er slaver af tiden <https://www.information.dk/debat/2022/03/unge-faar-stress-fordi-slaver-tiden>
- Artikel: Digitalt mediebrugs betydning for sociale relationer, fællesskaber og stress blandt unge <https://www.vive.dk/da/udgivelser/digitalt-mediebrugs-betydning-for-sociale-relationer-faellesskaber-og-stress-blandt-unge-rv7dnkv/>
- Artikel: Ny rapport om stress blandt børn og unge – ”Jeg følger mig som et omvandrede tal” <https://bornsvilkar.dk/nyheder/ny-rapport-om-stress-blandt-boern-og-unge-jeg-foeler-mig-som-et-omvandrende-tal/>
- Video: Debatten – Har Danmark stress?, Danmarks Radio
- Artikel: Det er blevet sværere at finde balancen mellem arbejde og privatliv, 9. oktober 2020, djøfbladet Sektion 1, Charlotte Louise Bay
- Statistik: Work-life balance, Rockwoolfonden
- Artikel: Engelske Danielle – Danskere, sæt pris på jeres work-life balance! <https://www.berlingske.dk/samfund/engelske-daniella-danskere-saet-pris-paa-jeres-work-life-balance>
- Video: De perfekt piger, sæson 1, episode 1 https://www.dr.dk/drtv/se/de-perfekte-piger_52514
- Artikel: Unge fokuserer for meget på 12-taller – og det er de voksnes skyld, 19. juni 2022, Politiken, Mikkel Kofod

- Statistik: Andel der føler sig nervøs eller stresset <https://www.focus-people.dk/nyheder/juletravlhed-uden-stress/>.
- Statistik: 300.000 flere stressede danskere siden 2010
<https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/300000-flere-stressede-danskere-siden-2010?publisherId=12291259&releasId=13483355>.
- Artikel: Det gode liv er ikke autencitet – Det er resonans, Luna Svarrer, Atlas, 25.07.19, Interview med Hartmut Rosa
- Artikel: Drop præstationskultur og giv plads til dannelse, Yildiz Akdogan, MF (S), og Jeanette Sjøberg, formand for Undervisningsudvalget i DLF.
- Artikel: Heidi lever livet slow – “Jeg når at nyde livet mere, når det ikke går så hurtigt”
<https://www.dr.dk/mitliv/heidi-lever-livet-slow-jeg-naar-nyde-livet-mere-naar-det-ikke-gaar-saa-hurtigt>

Forløb 3 Dansk økonomi i en brydningstid

Centrale begreber, teorier og perspektiver

- De økonomiske mål
- Konjunkturudvikling
- Det økonomiske kredsløb
- Frihandel vs. protektionisme (specialisering/komparative fordele)
- Dansk økonomis udvikling som følge af Corona-krisen
- ØMU'ens konvergenskriterier
- Magtens fordeling i EU
- Overstatsligt og mellemstatsligt samarbejde
- Forordninger og direktiver
- Krigen i Ukraines konsekvenser for dansk økonomi
- Trumps toldkrig
- Strukturpolitik
- Doughnut økonomi
- Klima og økonomi
- Finanspolitik (ekspansiv og kontraktiv)
- Pengepolitik (ekspansiv og kontraktiv)

Kernestof

- P. Brøndum, Luk Samfundet op!, 3. udg., 2018, side 184-194
- L.N. Andersen og J.S. Skott, Økonomibogen, 1. udgave, 2017, side 146-154
- K. Holleufer, Samf NU HTX, systime, ibog, kapitel 9.2
- O. Skov m.fl., Samf på B, 2 udg., Systime, ibog, kapitel 4.7
- Folketingets EU-oplysning
- Video: Økonomi for dummies – komparative fordel
<https://www.youtube.com/watch?v=5cldQyxx6Fc>
- Video: De økonomiske mål <https://www.youtube.com/watch?v=fOH98MYlQuc>
- Video: Finanspolitik https://www.youtube.com/watch?v=U1d_G1TQN9w
- Video: Pengepolitik <https://www.youtube.com/watch?v=gZNzkw9nafg>

Supplerende stof

- Artikel: Det indre marked har givet Danmark en økonomisk gevinst på 100 mia. kr.
<https://www.denoffentlige.dk/det-indre-marked-har-givet-danmark-en-oekonomisk-gevinst-paa-100-mia-kr>
- Artikel: Trumps toldkrig sænker ikke dansk økonomi – hvis altså krigen stopper ved en told, Kraka, <https://kraka.dk/trumps-toldkrig-saenker-ikke-dansk-oekonomi-hvis-altsaa-krigen-stopper-ved-en-told/>
- Artikel: Fogh bliver toprådgiver i amerikansk storbank – Mere protektionisme efter coronakrisen, Børsen, 2. april 2020, Hakon Redder
- Statistik: Danmark økonomi under og efter corona-krisen
- Artikel: Økonomisk støtte batter mest i bunden, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, 22. maj 2020, Sune Caspersen
- Artikel: Finanspolitiske initiativer efter nedlukningen
<https://cepos.dk/artikler/finanspolitiske-initiativer-efter-corona/>
- Artikel: Rød tænker og økonomer enige på lange stræk – Coronaredskaber kan bruges igen, Børsen, 22. august 2021, Kenneth Praefke

- Artikel: Topøkonomer advarer mod Venstres store milliardforslag: Bekymrende og uheldigt, Berlingske, 4. juni 2020, Kasper Kildegaard
- Artikel: Ruslands krig kan koste Danmark 66 milliarder kroner
<https://www.danskindustri.dk/di-business/arkiv/nyheder/2022/3/ruslands-krig-kan-koste-danmark-66-milliarder-kroner/>
- Artikel: Krig vil ramme danskernes forbrug og realløn <https://www.ae.dk/analyse/2022-03-krig-vil-ramme-danskernes-forbrug-og-realloen>
- Artikel: Et år efter Ruslands invasion: Krigen skaber store økonomiske forandringer i Europa <https://danskebank.com/da/news-og-insights/nyhedsarkiv/insights/2023/24022023>
- Artikel: Økonomisk Redegørelse: Dansk økonomi er fortsat stærk
<https://www.oem.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2023/december/oekonomisk-redegoerelse-dansk-oekonomi-er-fortsat-staerk/>
- Artikel: 'Øv, dansk økonomi er i recession' - men skal vi så frygte for en ny krise?
<https://www.dr.dk/nyheder/penge/oev-dansk-oekonomi-er-i-recession-men-skal-vi-saa-frygte-en-ny-krise>
- Artikel: Nye tal for dansk økonomi overrasker positivt
<https://danskebank.com/da/news-og-insights/nyhedsarkiv/insights/2024/21022024a>

Forløb 4 Social ulighed – årsager og konsekvenser

Centrale begreber, teorier og perspektiver

- Social ulighed
- Formel lighed, chancelighed og resultatlighed
- Italesættelser af fattigdom (diskurser)
- Medialisering og nyhedskriterier
- Økonomisk fattigdom og metoder til at måle det
 - o Indkomstmetoden, budgetmetoden og afsavnsmetoden
- Bourdieu - kapitalbegreberne
- Økonomisk ulighed - gini-koefficient
- Den "nye" ulighed (ressourcebeholdere)
- Teoretiske perspektiver på ulighed
 - o Marx - Konfliktteori
 - o Durkheim - Funktionalistisk teori
- Den universelle velfærdsstats byggerier
- Gentrificering og "ghettoisering"
- Geografisk ulighed – i et kvantitativt perspektiv

Kernestof

- P. Brøndum og J.G. Jensby, Ulighedens mange ansigter, 1. udg., 2014, side 11-18, 23-38, 47-58, 65-72, 81-85, 107-117, 143-151, 163-165
- Introduktion til diskursanalyse
- Video: Pierre Bourdieu
https://www.youtube.com/watch?si=dRpOht_mZv2ObNjK&v=eadORGVglUM&feature=youtu.be
- M.W. Sørensen og M. Stratup, Bysociologi, Systime, ibog, kapitel 3, 7
-

Supplerende stof

- Artikel: Mette Frederiksen: Vi skal bekæmpe den ulighed, der ellers underminerer vores sammenhængskraft <https://www.information.dk/debat/2018/12/mette-frederiksen-bekaempe-ulighed-ellers-underminerer-vores-sammenhaengskraft>
- Artikel: "Det giver ikke mening at tale om materiel fattigdom i Danmark", Berlingske, 12. November 2016, Joachim B. Olsen
- Artikel: "Vejen fra et trygt liv til en social deroute er blevet meget kort", Berlingske, 12. November 2016, Majbrit Berlau
- Video: Hele Jimmis familie er på overførselsindkomst – Blok på bistand
https://youtu.be/uAXMMUzCFEc?si=2F6ug7i4QGYWV_PC
- Video: Robert Nielsen i Aftenshowet med Joakim B. Olsen
<https://youtu.be/fAtfA9G9hEI?si=T42nCLbCftNufJJ9>
- Artikel: Danskerne: Modtagere af kontanthjælp er i stand til at arbejde
<https://www.berlingske.dk/samfund/danskerne-modtagere-af-kontanthjaelp-er-i-stand-til-at-arbejde>
- Artikel: SU'en skal fordobles: 100.000 unge studerende lever i relativ fattigdom
<https://jyllands-posten.dk/debat/kommentar/ECE11948926/suen-skal-fordobles-100000-unge-studerende-lever-i-relativ-fattigdom/>

- Video: CEPOS: Hvor mange 'fattige' findes der i Danmark?
<https://cepos.dk/debat/venstrefloej-puster-problemet-op-men-danmark-har-verdensrekord-i-lav-fattigdom/>
- Artikel: Faktatjek: Er Danmark et meget ulige eller lige land?
<https://www.dr.dk/nyheder/indland/faktatjek-er-danmark-et-meget-ulige-eller-lige-land>
- Artikel: Storbyeliten tvinger arbejderklassen ud i provinsen: "Det er meget mere dramatisk, end de fleste aner" <https://www.altinget.dk/artikel/storbyeliten-tvinger-arbejderklassen-ud-i-provinsen-det-er-meget-mere-dramatisk-end-de-fleste-aner>
- Artikel: Den nødvendige ulighed, Berlingske, 15. December 2011, Alan Klæbel Weisdorf
- Artikel: Cheføkonomer er bekymrede over stigende ulighed, Jyllands-Posten, 27. Januar 2021, Keld Louie Pedersen
- Artikel: Kommentar: Økonomisk ulighed – fordel eller ulempe, Jyllands-Posten, 25. Januar 2016, Peter Falk-Sørensen
- Statistik: Livskvalitet efter fuldent uddannelse eller disponibel indkomst, Danmarks statistik
- Artikel/statistik: Forskellene vokser mellem rige og fattige områder i samme kommune <https://www.ae.dk/analyse/2021-06-forskellene-vokser-mellem-rige-og-fattige-omraader-i-samme-kommune>
- Artikel/statistik: Hørsholms tilflyttere er dobbelt så rige som Lollands <https://www.ae.dk/analyse/2021-05-hoersholms-tilflyttere-er-dobbelt-saa-rige-som-lollands>
- Artikel/statistik: Offentlige forsørgede flytter oftere mod land end by <https://www.ae.dk/analyse/2022-04-offentligt-forsorgede-flytter-oftere-mod-land-end-by>
- Artikel/statistik: Færre kommuner spejler lagene i det danske samfund <https://www.ae.dk/analyse/2020-09-faerre-kommuner-spejler-lagene-i-det-danske-samfund>
- Artikel: Den geografiske ulighed i Danmark vokser stadig. Vi taler bare ikke om det længere <https://www.altinget.dk/artikel/uligheden-i-danmark-vokser-stadig-vi-taler-bare-ikke-om-det-laengere>